

Ochrana postavení LGBT+ osob v kontextu lidskoprávního diskurzu

Abstrakt

Diplomová práce se věnuje otázce ochrany právního postavení LGBT+ osob v kontextu lidskoprávního diskurzu nikoliv z pohledu jednotlivých dílčích problematik, ale bere na vědomí trajektorii vývoje postavení LGBT+ osob coby svébytné skupiny vymezené negativně vůči heteronormativním a cisnormativním předpokladům a strukturám chápání. Mapuje současnou pozici, kterou otázky LGBT+ osob lidskoprávním diskurzu zastávají, přičemž bližší pozornost upírá na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva a Ústavního soudu ČR a snaží se nalézt odpověď na otázku, v čem narážejí v současnosti snahy o zlepšení postavení LGBT+ na odpor. V části 1. se věnuje problematice interpretace obecných závazných lidskoprávních instrumentů v kontextu otázek sexuální orientace a genderové identity coby nedávno uznaných aspektů lidského života, automaticky s sebou nesoucí konotace jisté „novosti“. Práce rozebírá v úzké vazbě na předmětný kontext problematiku soudcovské zdrženlivosti, výkladové metody ESLP, problematiku „inflace lidských práv“ a důležitost role, kterou při rozhodování soudců hrají mimoprávní faktory jako společenský vývoj a osobní postoje vůči LGBT+ osobám. Jako klíčový prvek předmětné problematiky poté definuje skutečnost, že při absenci konkrétních zmínek o sexuální orientaci či genderové identitě člověka v pozitivním právu jakékoliv interpretaci lidskoprávních instrumentů předchází implicitní definice podoby onoho „jednotlivce“, jehož ochraně mají lidská práva sloužit: tedy určení, do jaké míry lze zájmy LGBT+ osob v konkrétním rozhodovaném případě považovat za zájmy abstraktního „subjektu lidských práv“. Pojmu subjektu lidských práv a jeho povaze se práce věnuje v části 2., kde terminologicky odlišuje pojem „člověk“ (coby předmět zkoumání přírodních a společenských věd) a „subjekt lidských práv“ (coby předmět zkoumání právní vědy) a nastiňuje možnost relativně přesné identifikace podoby „subjektu“ lidských práv pomocí analýzy stavby lidskoprávních katalogů a judikatury soudů. Následně pomocí pojmu „vnitřního hlediska právních norem“ formuluje v návaznosti na dosavadní poznatky náhled na proces rozhodování soudců v otázkách postavení LGBT+ osob a v závěru se věnuje i identifikaci konstrukcí konkrétních „LGBT+ subjektů lidských práv“ v judikatuře ESLP a Ústavního soudu ČR.